

การป้องกันมิคสัญญี

ประเวศ วะสี¹

(๔ พ.ย. ๒๕๔๗)

เหตุการณ์รุนแรงใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้สื่อเค้าว่าจะลามเลียไปเกิดมิคสัญญีทั้งสังคม ถ้าเราไม่เข้าใจและร่วมกันป้องกัน ความขัดแย้งและความรุนแรงจะลามปาม และตั้งการ ก่อการร้ายสากลเข้ามาถึงใจกลางพระนคร ก่อความปั่นป่วนวุ่นวาย สูญเสีย เศรษฐกิจจะหยุดชะงัก โอกาสในการพัฒนาจะหมดไป บ้านเมืองจะเข้าไปติดกับในวิกฤตการณ์ยาวนานเป็น สิบปี

จริงอยู่การลอบฆ่าชาวพุทธและผู้บริสุทธิ์ทั้งหลายเป็นการกระทำที่โหดเหี้ยมไร้มนุษยธรรม ชวนให้เกิดการบันดาลโทสะแห่งชาติ ถ้าเราควบคุมความโกรธไม่ได้ จะไปเข้าทางของผู้บงการให้เกิดความรุนแรง เขาอยากให้เป็นเช่นนั้น เหมือนจิ้งหรีดที่ถูกปั้นหัวให้กัดกันจนตาย เราต้องไม่เป็นจิ้งหรีด แต่มีสติและใช้ปัญญา พาดัวให้พ้นกับดักอันรุนแรงที่สุดนี้ไปได้

เราควรทำความเข้าใจอันตราย ๒ เรื่อง คือ

๑. สงครามจรยุทธ์

๒. การก่อการร้ายสากล

ถ้าเกิดสงครามจรยุทธ์ การทุ่มกำลังกองทัพอันเกรียงไกรลงไปต่อสู้ไม่สามารถเอาชนะได้ ดูตัวอย่างสงครามเวียตนาม สหรัฐอเมริกาได้ทุ่มสรรพกำลังมหาศาลเข้าไปต่อสู้ เวียตกงและเวียตนามเหนือไม่ได้เข้าปะทะตามสงครามในรูปแบบ แต่ใช้การทำสงครามจรยุทธ์ ทหารอเมริกันตายไปประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน และต้องพ่ายแพ้ไป ขณะนี้สหรัฐอเมริกาก็เข้าไปติดกับสงครามจรยุทธ์ในอิรัก ทหารต้องล้มตายไปทุกวัน และมองไม่เห็นชัยชนะ ฝรั่งเศสเคยไปติดกับสงครามแอลจีเรียอยู่ถึงกว่า ๑๐ ปี ผู้คนล้มตายเป็นอันมาก ไม่มีทางเอาชนะ และเกิดความขัดแย้งกันในฝรั่งเศสเอง จนเกือบเกิดสงครามกลางเมือง

ขณะนี้สถานการณ์ในภาคใต้กำลังดำเนินเข้าสู่สถานการณ์สงครามจรยุทธ์แล้ว เราไม่มีทางชนะโดยทุ่มกองทัพใหญ่ลงไปปราบปราม สงครามอาจเรื้อรังเกิน ๑๐ ปี ก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและเศรษฐกิจมหาศาล และเพิ่มจำนวนผู้ต่อต้านรัฐมากขึ้น เหมือนคอมมิวนิสต์ยิ่งฆ่ายิ่งเพิ่ม แบบที่เขาว่า “ตายสิบเกิดแสน” เราจึงต้องทำความเข้าใจเรื่องสงครามจรยุทธ์ให้ดี

การก่อการร้ายสากล ศูนย์กลางความขัดแย้งโลกขณะนี้คือ ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับโลกอิสลาม ซึ่งประกอบด้วยชาวมุสลิม ๑,๕๐๐ ล้านคน ความขัดแย้งนี้เป็นต้นเหตุของสงครามยิว-อาหรับในตะวันออกกลางที่ยืดเยื้อมากกว่าครึ่งศตวรรษ กรณีตีกเวิลด์เทรต หรือ ๙/๑๑ สงครามอัฟกานิสถาน สงครามอิรัก การก่อการร้ายที่นำโดยบิน ลาเดิน และอื่น ๆ อันทำให้โลกขาดสันติภาพอยู่ในขณะนี้

สหรัฐอเมริกาย่อมอยากให้ไทยขัดแย้งกับโลกมุสลิม เมื่อมีการจับฮัมบาลีได้ในประเทศไทย อเมริกาก็ประเคนเงินสนับสนุนให้ก้อนใหญ่ และนำไปโพนทะนาทั่วโลก อเมริกา “ยกย่อง” ให้ไทยเป็น

¹ ตีพิมพ์ในหนังสือมติชนรายวันเมื่อวันที่ 5 พ.ย. 47

พันธมิตรนอกนาโต้ ชักชวนให้ไทยส่งทหารไปอิรัก เหล่านี้ล้วนเป็นการดึงไทยไปเข้าเป็นพวกอเมริกา อย่างโจ่งแจ้งอย่างน่ากลัวยิ่ง เมื่อเกิดเรื่องสังหารหมู่มุสลิมในสุเหร่ากรือแซะ เมื่อ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ และกรณีจับคนมุสลิมยึดใส่รถยี่เอ็มซีจนตายเพราะขาดอากาศ ๗๘ คน เมื่อ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ ชาวเหล่านี้ไปสู่การรับรู้ของชาวมุสลิม ๑,๕๐๐ ล้านคนทั่วโลกแล้ว นี่เป็นบาดแผลร้ายลึก ระหว่างไทยกับโลกมุสลิมอันจะนำไปสู่ผลอันน่ากลัวยิ่ง เป็นปฏิกิริยาดีแห่งการก่อการร้ายสากล ถ้าในอนาคตเกิดกรณีแบบวินาศกรรมตึกเวิลด์เทรด หรือระเบิดอัสวินบาตขึ้นในกรุงเทพฯ เราจะเข้าสู่ยุค มิคสัญญี

คนไทยควรทำความเข้าใจสถานการณ์เหล่านี้ และร่วมมือกันป้องกันมิคสัญญีมิให้เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งขอเสนอแนวทางและมาตรการ ๗ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. ใช้อุทธศาสตร์สันติวิธี

แม้มันน่าจะแค่นเพียงใด ต้องตั้งสติมั่นและมั่นคงในแนวทางสันติวิธี เราเคยมีบทเรียนในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ ยิ่งซ้ำยิ่งเพิ่ม ประธานเหมาเจ๋อตง แนะนำ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นว่าอย่าฆ่าคอมมิวนิสต์ ถ้าฆ่าจะแพ้ เมื่อรัฐบาลสมัย พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นำยุทธศาสตร์สันติวิธีในนามของคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ มาใช้ความขัดแย้งเรื่องคอมมิวนิสต์สงบลงโดยรวดเร็ว

คณะกรรมการยุทธศาสตร์สันติวิธีที่แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรีตั้งแต่เมื่อตั้งรัฐบาลใหม่ ๑ ได้ทำยุทธศาสตร์สันติวิธีไว้ รัฐบาลควรให้คณะกรรมการคณะนี้เข้ามาขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สันติวิธี จนมีความเป็นเอกภาพในนโยบายสันติวิธี และเกิดทักษะในการแก้ความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

ในระยะยาวคนไทยควรปักธงแห่งอิทธิธรรมบนดินแดนแห่งนี้ให้ได้

๒. ป้องกันการลอบฆ่า

การฆ่ากันไปมาจะเป็นชนวนให้เกิดความรุนแรงขึ้นในแผ่นดินนี้ จะต้องยุติให้ได้ ควรให้ประชาชน องค์กร ท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน เป็นผู้มืบทบาทให้มากที่สุด รัฐบาลเป็นผู้สนับสนุน

๓. ให้มีคนคอยพูดคุยกับทุกฝ่าย

ในท่ามกลางความตึงเครียด ถ้ามีคนที่เป็นกลางคอยพูดคุยกับทุกฝ่ายไว้ จะลดหรือป้องกันความรุนแรงได้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์สันติวิธีดังกล่าวในข้อ ๑ นั้นแหละ ควรเป็นผู้ไปพูดคุยทั้งกับทหาร ตำรวจ ชาวบ้าน รัฐบาล ฯลฯ ให้มีการรู้ถึงกัน จะคลายความรุนแรงลงไปได้

๔. ปรึกษาหารือกันอย่างจริงจังในการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น

ที่ไหนก็ตามถ้าอำนาจรวมศูนย์อยู่ในส่วนกลางจะเกิดความเครียดในระบบ และปะทุไปสู่ความรุนแรง ในประเทศประชาธิปไตยจึงให้ความสำคัญแก่การปกครองท้องถิ่นมาก สหรัฐอเมริกานั้นเป็น United States มาตั้งแต่ต้น โดยแต่ละรัฐปกครองตัวเอง สหรัฐจึงเข้มแข็งโดยรวดเร็ว ประเทศมาเลเซียเล็กกว่าไทยยังมีกว่า ๑๐ รัฐ เยอรมนีก็ประกอบด้วยรัฐต่างๆ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีของตัวเอง การเป็น "สหรัฐ" ไม่ได้แปลว่าไม่ได้เป็นประเทศเดียวกัน ตรงข้ามกลับทำให้ประเทศโดยรวมเข้มแข็งขึ้นและมีสันติภาพ กรุงเทพฯก็เลือกตั้งผู้ว่าของตนเองเป็นตัวอย่างอยู่แล้ว

ควรปรึกษาหารือกันอย่างจริงจัง และรีบด่วนในการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น ไม่ใช่เฉพาะสำหรับ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น แต่กลุ่มจังหวัดอื่น ๆ ที่มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกันด้วย เช่น ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง อีสานเหนือ อีสานใต้ เป็นต้น ภาคเหล่านี้ประชาชนอาจเลือกผู้ว่าราชการภาคของตนเอง มีการเงินการคลังที่ทำให้บริหารจัดการเรื่องของตนเองให้ได้มากที่สุด นักวิชาการเช่น กลุ่มของ ดร.จรัส สุวรรณมาลา ได้วิจัยเรื่องการเงินการคลังท้องถิ่นมานาน ควรเชิญมาร่วมปรึกษาหารือ ยิ่งเร็วยิ่งส่งความรู้สึกที่ดีไปสู่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นจะทำให้ลดความต้องการที่จะแยกประเทศ

๕. วางความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับโลกอิสลามและกับอเมริกา

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยากที่สุด เพราะความขัดแย้งระหว่างอเมริกากับโลกอิสลามนั้นแหลมคมรุนแรง และอันตรายยิ่ง อเมริกาที่มีอิทธิพลซึมซับในเนื้อในตัวของประเทศไทย สามารถกำหนดการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและการกระทำของไทยอย่างอัตโนมัติ จึงยากที่ไทยจะไม่ถูกผลักถูกดึงให้อยู่ข้างอเมริกา ซึ่งก็จะทำอันตรายอันใหญ่หลวงมาสู่ประเทศเราดังกล่าวแล้ว

ฉะนั้นไทยจะต้องพยายามอย่างจริงจังที่จะวางความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับโลกอิสลามและกับอเมริกาว่าเราเป็นมิตรกับอิสลาม และเป็นมิตรกับอเมริกา ต้องใช้สิ่งที่เราเข้ามาช่วยกันอย่างเต็มที่ เช่น บทบาทของพระราชวงศ์ ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ความร่วมมือทางศาสนา การทูตชั้นเยี่ยม ประเทศไทยควรจะเป็นเจ้าภาพจัดประชุมระหว่างนักวิชาการอเมริกันและนักวิชาการมุสลิมที่รักสันติภาพ โดยจัดประชุมในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง จนเกิดภาพพจน์แห่งความเป็นกลางและสันติ

๖. ปรบทิศทางการพัฒนา

ทิศทางการพัฒนาแบบเงินนิยมจะเป็นตัวเร่งความเสื่อมเสียศีลธรรม ความขัดแย้ง และความรุนแรง ประเทศไทยควรจะปรับทิศทางการพัฒนาไปสู่แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัส เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางธรรมเนียมที่ดำเนินถึงเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ พร้อมกันอย่างบูรณาการ อันเป็นไปเพื่อไม่ตรีจิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

๗. การปรับเปลี่ยนขั้นพื้นฐาน (Transformation) ของนายกรัฐมนตรี

ผู้นำเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของสงครามหรือสันติภาพ ทำที่แบบตาต่อตาฟันต่อฟัน หรือ “บ้ำมาก็บ้ำไป” หรือการส่งสัญญาณความรุนแรงเปรียบประดุจการสาดน้ำมันเข้ากองเพลิง และดึงประเทศเข้าไปสู่ความรุนแรง หากนายกรัฐมนตรีสามารถปรับเปลี่ยนขั้นพื้นฐานทั้งกาย วาจา ใจ กล่าวคือ คิดอย่างสันติ พูดอย่างสันติ และทำอย่างสันติ จะเกิดอานิสงส์ต่อประเทศเป็นอเนกปริยาย รวมทั้งลดความรุนแรง และป้องกันมิคดียุติด้วย

ที่พูดนี้พูดง่ายแต่ทำยาก เพราะใครคนใดคนหนึ่งมีโปรแกรมอยู่ในสมองอันเปลี่ยนแปลงได้ยาก ทางพระเรียกว่าเป็นเพราะเขามี “วาสนา” เป็นอย่างนั้น อาจจะพอทำได้บ้างหากตั้งใจจริง และเจริญสติ สังคมควรให้กำลังใจนายกรัฐมนตรีให้สามารถปรับเปลี่ยนขั้นพื้นฐานได้

ทุก ๆ คนก็ควรมีการปรับเปลี่ยนขั้นพื้นฐาน (Personal Transformation) และสังคมก็มีการปรับเปลี่ยนขั้นพื้นฐาน (Social Transformation) ด้วยเช่นกัน

การปรับเปลี่ยนชั้นพื้นฐานเป็นผลสุดยอดของการพัฒนา
การพัฒนาควรมีเป้าหมายในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชั้นพื้นฐาน ซึ่งจะก่อให้เกิดสันติภาพ
และสันติสุข

นายกรัฐมนตรีและสังคมไทยได้มาถึงจุดวิกฤตที่สุดในชีวิตแล้ว ควรใช้วิกฤตเป็นโอกาสผันตัว
และผันประเทศไปสู่การเปลี่ยนแปลงชั้นพื้นฐาน เพื่อความเจริญก้าวหน้าบนสันติวิธี
